

Република Србија
ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
Број: 01-1841/1-2
02.07.2025.
Ј а г о д и н а

На основу члана 11. став 3. Правилника о пријави и одбрани завршног рада на мастер академским студијама (број: 01-5812/1, од 24.12.2019.), а у складу са одлуком Наставно-научног већа Факултета, број: 01-5115/1, од 14.11.2019. године, Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу обавештава јавност

I. Ставља се на увид јавности завршни рад на мастер академским студијама, под називом *саобраћајно васпитање деце раној узрасној кроз игру и изражавање*, кандидата Бојане Симић и *Извештај комисије за оцјену и одбрану наведеног завршног рада* број 01-1841/1 од 02.07.2025. године.

II. Извештај Комисије ставља се на увид јавности објављивањем на сајту Факултета. Завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије стављају се на увид јавности у библиотеци Факултета.

III. Рок објављивања: 8 дана.

IV. Примедбе и предлози на урађени завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије достављају се у предвиђеном року преко пословног секретара.

Достављено администратору и библиотеци, и истакнуто на огласној табли 02.07.2025. године.

Шеф Службе за студентска
и наставна питања
Милан Лукић
Милан Лукић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

ПРИМЉЕНО	27.12
Орг. јед.	Број
01	241/1

**ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ,
ЈАГОДИНА**

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФАКУЛТЕТА ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ, ЈАГОДИНА**

Одлуком Наставно-научног већа Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина, бр. 01-4745/1, донетој на седници одржаној 13. децембра 2024. године, образована је Комисија за оцену и одбрану завршног рада на мастер академским студијама, под називом *Саобраћајно васпитање деце раних узраста кроз игру и истраживање*, кандидата Бојане Симић, II-39/2023-МС, у саставу:

Председник:

Проф. др Биљана Стојановић редовни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина, за ужу научну област Педагогија

Чланови:

1. Проф. др Оливера Цекић- Јовановић, ванредни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина, за ужу научну област Методика наставе природе и друштва
2. Проф. др Ирена Голубовић-Илић, редовни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област Методика наставе природе и друштва, ментор.

На основу процене мастер рада Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

Мастер рад под називом *Саобраћајно васпитање деце раних узраста кроз игру и истраживање* написан је у обиму од 57 страница.

Након насловне странице, кључне документацијске информације, резимеа (на српском и енглеском језику) и садржаја рада (5 страница), следи текст мастер рада, који је систематизован у следећа поглавља:

1. Увод (2 странице),
2. Теоријски оквир истраживања, који се састоји од три поглавља: Дефинисање кључних појмова значајних за истраживање, са потпоглављима *Пројектни приступ учењу*, *Учење кроз игру* и *Ситуационо учење*, Подстицајна средина - услов за реализацију истраживачке активности и Саобраћајно васпитање у оквиру кога су 4 потпоглавља *Саобраћајно васпитање деце предшколског узраста*, *Карактеристике деце раних узраста значајне за њихово понашање у саобраћају*, *Улога васпитача у усвајању саобраћајних правила* и *Саобраћајне активности* (15 страница);
3. Методолошки оквир истраживања (3 странице),
4. Анализа и интерпретација резултата (22 странице),
5. Закључна разматрања (2 странице),
6. Литература (2 странице) и
7. Прилози (3 странице).

У оквиру **Увода** кандидаткиња полази од чињенице да су деца раног узраста најрањивија категорија учесника у саобраћају и да их је данас, у време све интензивнијег саобраћаја, неопходно оспособити да препознају опасности и правилно реагују у различитим саобраћајним ситуацијама. Да би се смањио ризик од саобраћајних незгода потребно је да саобраћајно васпитање од најранијег узраста постане саставни део васпитно-образовног процеса. Најефикаснији метод рада са децом овог узраста је игра, јер им омогућава да кроз сопствена искуства усвајају знања и вештине. Кроз различите игре и истраживачке активности, искуствено и ситуационо учење деца могу усвојити основна знања, прописе и правила понашања у саобраћају. Као један од ефикасних приступа саобраћајном васпитању деца кандидаткиња издваја пројектни приступ који значајно може утицати на развој свести деце о значају и потреби да у саобраћају буду одговорни, опрезни и пажљиви, водећи рачуна о сопственој и безбедности осталих учесника у саобраћају.

У **теоријском делу** рада наведена су одређења основних појмова значајних за истраживање (*саобраћајно васпитање, пројектно планирање, учење деце раних узраста, игра и истраживање*) и објашњена суштина пројектног учења које обједињава планиране активности, игру и учење у животно-практичним ситуацијама. Такав начин рада омогућава деци да кроз истраживање активно уче, међусобно сарађују, размењују искуства и помажу једни другима, и, на себи јединствени начин, доприносе реализацији пројекта. Игра је кључни елемент истраживања и учења, јер док истражују кроз игру, деца коришћењем своје природне радозналости проверавају различите идеје, решавају проблеме и усвајају нова знања. Такође, игра им омогућава да науче како да деле, слушају друге и решавају конфликте, помаже им и да разумеју границе и последице свог понашања, па не представља само извор задовољства, већ и темељ когнитивног, социјалног, емоционалног и физичког развоја детета. За успешно организовање игара и истраживања у оквиру пројекта, па и оних који су из области саобраћајног васпитања, потребна је стимулативна, динамична и инспиративна средина. Покретачи истраживачких активности деце су средства и материјали које доносе и у просторне целине распоређују васпитачи на тај начин да деци омогућавају игру и ангажовање на различите начине. Да би деца упознала своје саобраћајно окружење, стекла одређена искуства и знања, потребно је простор у коме проводе време опремити и структурирати на тај начин да буде подстицајан, да их „позива“ и наводи да истражују.

Саобраћајно васпитање деце раног узраста један је од важнијих сегмената васпитно-образовног рада неопходног за самостално и одговорно учешће у саобраћају. Обухвата стицање основних знања о саобраћајним правилима и прописима, формирање навика, развијање способности и свести о потреби и значају безбедног учешћа у саобраћају. То није само механичко учење саобраћајних правила, већ схватање њихове сврхе и примене у контексту. Деца раног узраста немају довољно развијену способност процене брзине возила, растојања и опасности, због чега је одговорност одраслих да их науче да се правилно понашају као пешаци, путници или будући возачи. Осим очувању безбедности деце у свакодневним ситуацијама, саобраћајно васпитање доприноси стварању основа за одговорно понашање у будућности.

Деца раног узраста садржаје о саобраћају је потребно објаснити на очигледан, њима занимљив и прихватљив начин узимајући у обзир њихова искуства која доносе из породице. Из тог разлога кандидаткиња посебно разматра улогу васпитача који би требало да упозорава децу на опасности које им прете на улици, да их оспособи да препознају опасну и ненадану ситуацију и благовремено је избегну, али и да научено примењују у игровој

пракси или у реалним животно-практичним ситуацијама. У засебно поглавље издвојене су и описане различите саобраћајне активности.

Поглавље **Методолошки оквир истраживања** структурирано је поступно навођењем најпре *проблема* истраживања одређеног питањем: *Да ли је и на које начине са децом раних узраста могуће реализовати садржаје о саобраћају?* У намери да испита и представи игре, начине истраживања и активности које могу допринети стицању знања и проширивању искустава деце раног узраста о саобраћају, кандидаткиња се определила да *предмет* истраживања буду могућности и начини реализације садржаја о саобраћају са децом раних узраста. Операционализацијом и конкретизацијом циља одређени су следећи истраживачки задаци:

- 1) Истражити садржаје саобраћајног васпитања које васпитачи могу реализовати са децом раних узраста;
- 2) Навести и описати примере саобраћајних активности и игара које се могу реализовати са децом раних узраста.
- 3) Осмислити пример пројекта у оквиру кога би деца раних узраста истраживала садржаје у оквиру саобраћајног васпитања.

У основи истраживања била је *општа хипотеза* која је гласила: Постоје различите игре, начини истраживања и активности које могу допринети стицању знања и проширивању искустава деце раних узраста о саобраћају, а у односу на постављени циљ, задатке и општу хипотезу, утврђене су и *посебне хипотезе*. У истраживању су коришћене дескриптивна и метода моделовања, а на основу анализе садржаја прикупљених материјала и референци, издвојене су интересантне и узрасту деце примерене игре, активности и начини истраживања о саобраћају. Истраживачки корпус представљали су различити истраживачки извори (научна и стручна литература, законски документа, уџбеници, приручници), али и пригодна педагошка документација (пројектне приче) и искуства васпитача који раде у вртићима на територији Смедеревске Паланке. Квалитативном анализом релевантних извора испитане су прве две посебне хипотезе, а на основу Основа програма предшколског васпитања и образовања – *Године узлећа* (2018) методом моделовања сачињен је пример пројекта у оквиру кога би деца истраживала о саобраћају.

Анализа и интерпретација резултата истраживања представљени су у последњем делу рада према утврђеним задацима истраживања. Најпре су детаљно, уз одговарајућа методичка упутства, представљени и објашњени *садржаји* које деца раних узраста могу истраживати у оквиру саобраћајног васпитања. Иако врло комплексни и „слојевити“, садржаји о саобраћају могу се прилагодити узрастним карактеристикама, претходним искуствима и интересовањима деце. На раном узрасту деца би требало да знају основне информације о свом «саобраћајном» окружењу, адресу становања, назив насеља у коме живе и саобраћајне карактеристике пута којим свакодневно пролазе од куће до вртића. Такође, кроз игру и истраживачке активности требало би да упознају елементарна правила понашања у саобраћају, називе саобраћајних (превозних) средстава, врсте саобраћаја, учеснике у саобраћају, саобраћајне знаке, занимање и „улогу“ саобраћајног полицајца. Посебан значај има практично оспособљавање деце за безбедно и самостално прелажење с једне на другу страну улице, понашање у складу са значењем боја на семафору и правила понашања приликом вожње у аутомобилу, аутобусу и другим превозним средствима.

У овом делу рада кандидаткиња различитим примерима потврђује да постоје бројне, разноврсне едукативне и забавне игре и активности, које се могу организовати, како у затвореном (радна соба, заједнички простори у вртићу), тако и на отвореном – у дворишту вртића, на улици, раскрсници, саобраћајном полигону. У оквиру саобраћајног васпитања деца се могу играти (појединачно, у групама или пару) у различитим просторним целинама и са различитим средствима и материјалима. При том се интеграција може остварити са свим областима васпитно-образовног рада и уз одређене модификације подстицати дечија машта и креативност. Истраживачке активности, осим у соби, могу да се организују у сарадњи са родитељима (радионице, саобраћајни квизови, посете), али и локалном заједницом на тај начин што би деца, у зависности од тематике и проблема којима се у оквиру саобраћајног васпитања баве, одлазила до аутобуске, железничке станице, поште, такси станице, перионице, аутомеханичарске и вулканизерске радионице, путовала градским превозом с циљем да прошире своја знања и искуства.

Посебно значајним сматрамо последње поглавље у оквиру кога се налази модел пројекта који би могао да се реализује у некој од васпитних група, с тим што би васпитачи требало да направе избор предлога и идеја у односу на узраст и специфичности своје васпитне групе. Пројекат је креиран у односу на захтеве и карактеристике актуелних Основа програма предшколског васпитања и образовања „Године узлећја“, што овом раду, обзиром да данас нема много приручника са конкретним и прецизним идејама тог типа, даје још већи значај. Наведени су бројни догађаји и дешавања која могу бити повод за отварање пројекта, фазе кроз које би пројекат требало да „прође“, набројана средства и материјали који могу послужити као провокације, описани начини интегрисања свих васпитно-образовних области кроз саобраћајне садржаје, побројене локације у друштвеном окружењу где би деца могла да спроводе своја истраживања, сарађују са одраслима и развијају саобраћајну културу. Наведени модел може бити значајна помоћ васпитачима не само када је реч о саобраћајном васпитању, већи и за сваки други садржај за који деца покажу интересовање и радозналост, уз, наравно, одговарајућу адаптацију.

У поглављу **Закључак** истакнуто је да примена пројектног приступа, учења кроз игру и истраживање, не доприноси само усвајању саобраћајних правила, већ на дугорочном плану развија способност критичког размишљања и доношења одговорних одлука у саобраћају. Резултати истраживања потврђују да са децом раних узраста заиста постоје велике и бројне могућности којима се може смањити ризик од саобраћајних незгода, повећати безбедност деце и да васпитачи, уколико умеју и желе, могу кроз креативан и систематски приступ, постићи значајне резултате у области саобраћајног васпитања.

Закључак и предлог

Имајући у виду да је су саобраћајна култура и саобраћајно васпитање саставни део садржаја Методике упознавања околине, овај мастер рад представља оригиналан и значајан допринос даљем развоју васпитно-образовног рада са децом раних узраста најпре у теорији, јер полази од актуелних Основа програма предшколског васпитања и образовања „Године узлећја“ (2018); а затим и у пракси, јер садржи мноштво примера дечијих игара и истраживачких активности које доприносе стварању одговорних учесника у саобраћају. Истовремено, рад представља и својеврсну збирку идеја које могу помоћи превенцији

саобраћајних незгода и оспособљавању деце за безбедно, опрезно и одговорно учествовање у саобраћају.

Комисија, у складу са наведеним, предлаже Наставно-научном већу да усвоји поднети извештај и одобри јавну одбрану завршног мастер рада на тему *Саобраћајно васпитање деце раних узраста кроз игру и исцртавање*, кандидата Бојане Симић, П-39/2023-МС.

Комисија:

др Оливера Цекић- Јовановић, ванредни професор
Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу,
Јагодина, за ужу научну област
Методика настава природе и друштва, члан

др Биљана Стојановић, ванредни професор Факултета
педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина, за
ужу научну област
Педагогика, члан

др Ирена Голубовић-Илић, ванредни професор
Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу,
Јагодина, за ужу научну област
Методика настава природе и друштва, ментор